

VSAKEMU EVRU SVOJO NALOGO!

PO NALOŽENEM PETEM KRIŽU dobra tretjina državljanov ne varčuje. Če že, pa za starost ali hude čase. To vzbuja skrb.

MILKA BIZOVIČAR

Glede na raziskavo, ki so jo opravili v podjetju GfK, v Sloveniji dobra tretjina starejših od 50 let ne varčuje. Med tistimi, ki ustvarjajo prihranke, jih največ zaupa banki, varčujejo pa najpogosteje za starost in za hude čase.

»Delež tistih, ki ne varčujejo, je skrb vzbujajoč. Je odločno prevelik in pomeni, da tudi tisti, ki bi lahko varčevali, tega ne delajo,« komentira povzetek rezultatov ankete finančni svetovalec Mitja Vezovišek. Večina posameznikov v generaciji nad 50 let, ki je še delovno aktivna, je posojila odplačala, otroci so odrasli oziroma se bodo kmalu osamosvojili, in v tem obdobju se začne zavedati pomena varčevanja za starost. V povprečju bi lahko na mesec dali na stran bistveno več kot deset odstotkov prihodkov, a se to pogosto ne dogaja. Navajeni so določenega življenjskega sloga in na koncu meseca ne vedo, kam je šel denar. »Ne vodijo si družinskega proračuna, ne spremljajo izdatkov in tu je težava. Moj nasvet je, naj si začnejo zapisovati prihodke in odhodke ter vsakemu evru dajo svojo nalogo,« predlaga svetovalec.

Pri starejši populaciji pa je najpogostejša težava, da z upokojitvijo ohranijo slog življenja. V časih, ko so bile pokojnine še visoke, ni bilo težav, tisti, ki se upokojujejo zdaj, pa prejemajo nižje zneske in lahko zaidejo v velike težave, svari Vezovišek. »Nekaj let je morda vse v redu, ko pa odpravnina, nagrade in prihranki skopnijo, se začnejo težave. Kakšni dve leti po upokojitvi ima posameznik na voljo, da življenjske navade prilagodi prihodkom,« ocenjuje sogovornik.

Zavarovalničarji dobro vedo, da so upokojenci največja tarča.

Tudi pri varčevanju za generacijo nad 50 let, ki je še delovno aktivna, veljajo drugačna pravila kot za upokojene. Prvi bi morali prednostno varčevati za starost, drugi pa za dvig kakovosti življenja, predvsem nadstandardno zdravstveno oskrbo.

Otroci, hiša

Anketni podatki GfK kažejo, da največ posameznikov iz prve skupine varčuje za starost, a komaj nekaj več kot četrtina, petina pa za hude čase. Tudi v drugi skupini sta ta dva razloga za varčevanje najpogostejša, le vrstni red in deleži se zamenjajo. Za otroke varčuje vsak osmi predstavnik delovno aktivnih starejših, le vsak osmi upokojenec nalaga za zdravje, skoraj toliko pa ga namenja za to, da bodo lahko prenovili stanovanje ali hišo.

Starejši tipično razmišljajo, da morajo ustvarjati prihranke, vzdrževati nepremičnino, ki si je v resnici ne morejo privoščiti, za svoje otroke, ko njih več ne bo. Vezovišek se strinja, da je varčevanje za potomce smiselno, a to naj bodo manjši zneski, ki jih lahko podarijo, recimo ob osamosvojitvi otroka, še v času življenja. In še svetuje, da ni dobro

sklepati življenjskih zavarovanj, ki jih starejši praviloma ne potrebujejo, žal pa jih številni predstavniki zavarovalnih zastopniških družb, ki potrkaajo na vrata ali pokličejo na stacionarni telefon, vedo, da so upokojenci pogosto lahka tarča, še vedno prodajo.

Kot svetuje Vezovišek, je z usposobljenim svetovalcem dobro preveriti naložbe in zavarovanja, saj se starostjo potrebe spremenijo. »Dejstvo je, da se po 50. letu ne gre več zanašati samo na dolgoročno varčevanje. Če se zgodi nova kriza, se lahko vrednost naložbenega portfelja tudi razpolovi, s tem pa renta oziroma dodatna pokojnina. Zato zavarujte portfelj in se raje odprite višjim donosom na račun varnosti. A to ne pomeni, da morate ves kapital preusmeriti na banko – bančno varčevanje ponuja samo zaščito pred inflacijo. Zato je del sredstev smiselno razpršiti v naložbe s fiksnim donosom (poleg bančnih depozitov lahko npr. izberete še državne vrednostne papirje), del pa denimo v investicijske sklade z absolutnim donosom in manjši del v bolj tvegane naložbe (delnice, delniške sklade). V portfelj je priporočljivo vključiti tudi alternativne naložbe, kot so plemenite kovine ter tudi naložbene nepremičnine, če je le portfelj dovolj velik. Pri tem je treba upoštevati osnovna pravila investiranja ter se izogibati prevaram,« sklene Mitja Vezovišek.

